

Hodnocení diplomové práce

Jméno studenta:	Jan Buráň
Název práce:	Ideologické základy jesuitských redukcí
Druh práce:	bakalářská diplomová práce
Hodnotil:	PhDr. Jozef Matula, PhD.
Druh hodnocení:	posudek vedoucího práce
Datum:	28. května 2015

Stupeň hodnocení:	A 1 výborně	B 1- výborně mínus	C 2 velmi dobře	D 2- velmi dobře mínus	E 3 dobře	F 4 nevyhověl
	☐	☒	☐	☐	☐	☐

Bodové hodnocení:

Hodnocení (+)	Stupnice					Hodnocení (-)
	1	2	3	4	5	
Probíhaly pravidelné konzultace *	☐	☐	☒	☐	☐	Konzultace neproběhly
Znalost literatury k tématu	☐	☒	☐	☐	☐	Neznalost literatury k tématu
Kriticky hodnotí zdroje	☐	☒	☐	☐	☐	Nehodnotí použité zdroje
Obsahuje analýzu problému	☒	☐	☐	☐	☐	Nevykazuje analytické schopnosti
Dobrá logická výstavba textu	☒	☐	☐	☐	☐	Špatná logická výstavba textu
Dobrý úvod	☒	☐	☐	☐	☐	Nedostatečný úvod
Ucelený závěr	☒	☐	☐	☐	☐	Nedostatečný závěr
Správně vedený vědecký aparát	☐	☒	☐	☐	☐	Nesprávně vedený vědecký aparát
Kvalitní jazykové podání	☒	☐	☐	☐	☐	Špatné jazykové podání

* Vyplňuje jen vedoucí práce.

Kontrola plagiátorství:

Vedoucí práce zkontroloval text v systému theses.cz a práce není plagiát.

Slovní hodnocení:

Obsiahlu bakalársku práca Jana Buráňa „Ideologické základy jesuitských redukcií,“ vítam z dvoch dôvodov. Ide o tématiku, ktorej sa v našom geografickom prostredí nevenovala dostatočná pozornosť a druhým dôvodom je odvaha a entuziazmus mladého bádateľa o porozumenie konfliktu španielskeho katolicizmu s autochtonnou guaraníjskou kultúrou v 17. storočí. Jedná sa nepochybne o ambiciózny projekt mladého mysliteľa, ktorý je zjavne fascinovaný témou stretávania dvoch svetov.

Práca je príkladom interdisciplinárneho prístupu, kde sa stretáva filozofia s teológiou, históriou alebo religionistikou. Zatiaľčo v prvých dvoch kapitolách načrtáva okolnosti vzniku Tovaryšstva, v tretej a najobsiahlejšej štvrtej kapitole sa zameriava na Paraguay, spôsoby myslenia a chovanie pôvodnej guaraníjskej spoločnosti, alebo spôsob, akým jesuiti ovplyvnili, zmenili a ovládali indiánsku spoločnosť. Piata kapitola je venovaná detailnému výkladu vzťahom k *druhému* na pozadí vzťahu jezuitov a domorodcov.

Autor sa však pokúsil v úvode vysvetliť svoje chápanie filozofie, ktoré je rozborom myslenia celej epochy a kultúry prvej polovice sedemnásteho storočia. Na strane 7 k tomu píše: „Oproti klasickému rozboru diel autorů běžně za filosofy považovaných volím tento přístup k dějinám myšlení i proto, že (jak bude ukázáno) filosoficky či theologicky nadaní jesuité nebyli do Amerik posíláni (řád pro ně měl „lepší“ využití v evropských disputacích).“ Myslím si, že to, čo historika filozofického myslenia zaujíma je pokus o rekonštrukciu akademickej filozofie, ktorá formovala rôzne politické alebo náboženského hnutia. Ak by sme sa pozerali na predloženú bakalársku prácu cez túto optiku, tak by sme našli skutočne „málo“ filozofie. Autor však upozorňuje, a to na základe dobrej znalosti dostupných odborných štúdií (Jonathan Wright, Nicholas P. Cushner, Indrani Mukherjee, James Brodrick), že analýza filozofických diel jezuitov nebude jadrom práce a preto volí inú cestu. Autor pristupuje k téme štýlom podobným autorom ako je Tzvetan Todorov alebo Michel Foucault, preto opisy historických udalostí a tendencií považuje potrebné zachovať v celom texte. Táto panoráma tak má byť základom k pochopeniu uvažovania paraguayského človeka na počiatku 17. storočia. Preto nie je bakalárska práca interpretáciou vybraného filozofického diela alebo filozofického prúdu, ale *archeológiou* ideových stretov odlišných kultúr a úvahou o povahe *druhého*. Najväčšiu pozornosť venuje dielu *Conquista espiritual hecha por los religiosos de la Compañía de Jesús en las provincias del Paraguay, Paraná, Uruguay y Tape*, najslávnejšieho paraguayského misionára Ruiz de Montoya. Práca nemá deskriptívny alebo esejistický charakter, ale preukazuje výborné analytické schopnosti autora a veľkú zasvätenosť do problematiky.

Námety do diskusie a kritické pripomienky:

Je samozrejmé, že v prípade filozofických prác rozsah nie je rozhodujúcim kritériom, ale domnievam sa, že práca mohla byť napísaná v zmenšenej podobe, ktorá by neuvádzala detailné historické udalosti. Predovšetkým štvrtá kapitola je prehustená opisom redukcií, ktoré mohol autor zredukovať na jednoduchší opis. Ak odhliadneme od detailných opisov redukcií, ktoré sú zaujímavé pre historika, tak pre filozofa sú dôležité tie miesta bakalárskej práce, kde autor venuje pozornosť napr. školskému systému jezuitov alebo znalosť Nového sveta u autorov ako je Michel Montaigne

/napr. strany 18, 45, 82-83/. Práve jeho názory na indiánov považuje autor bakalárskej práce za „novátorské“ a stavia ich do protikladu k anglickej a španielskej nadradenosti.

Za zaujímavé je možné považovať miesta, kde autor spomína odkaz Las Casasa, ktorého tvorba spadá do obdobia prvej polovice 16. storočia (predovšetkým strana 33-35). Prínosné pre diskusie alebo ďalšie bádanie by bolo osvetlenie znalosti sporu Las Casasa a Sepulvédy v dielach jezuitských autorov, tzn. aká bola znalosť tejto dlhoročnej diskusie o dôstojnosti indiánov u misionárov pôsobiacich v 17. storočí.

Za výborné považujem pozornosť venovanú konceptu „čistej prirodzenosti“ (Luis de Molina). Mohol by autor vysvetliť bližšie tento koncept?

Nemožno súhlasiť s radikálnym názorom na chápanie gotiky - „S príchodom renesance zaniká gotická predstava človeka jako červa plazícího se v blátě, kam světlo Boží dopadá jen velmi vzácně.“ (strana 42).

Kritické pripomienky by smerovali k rozsahu práce, ako bolo naznačené už vyššie, a malým formálnym detailom: v úvode na strane 8 sa uvádza záverečná 4 kapitola, ale práca má dohromady 5 nosných kapitol; niekedy je problematická veľkosť písma alebo kurzíva (napr. poznámky 10, 14, 21, 93 (uvádza ISBN), 204, 245, 300, passim – kurzíva).

Ján Buráň pristúpil k svojej práci na základe dôkladného štúdia primárnej a sekundárnej literatúry, danú problematiku s prehľadom zvládol a predložil veľmi kvalitnú prácu. Bolo by nepochybne prínosné, keby sa danej problematike mohol autor i naďalej venovať a rozpracovať niektoré koncepty, ktoré v práci naznačil.

Z uvedených dôvodov som presvedčený, že práca Jána Buráňa splňuje potrebné nároky kladené na bakalársku prácu a doporučujem ju k obhajobe.

